

**Zalalövő Város Önkormányzata
Polgármesteri Hivatal**

A környezetbarát közbeszerzés rendje Zalalövő Város Önkormányzatának Polgármesteri Hivatalában

A szakértői tanulmány és eljárásrend az ÁROP-1.A.2/A-2008 támogatási projekt keretei között, Zalalövő Város Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala számára készült.

Budapest, 2010. május

Bevezetés

A munkavégzés logikai rendje, összhangban, a projekttervben foglalt konkrét feladatokkal (interjú, szabályozás; EU környezetvédelmi szabályok) kettős volt. Először általános helyzetfelmérésre került sor, majd ezt követte, a zöld közbeszerzésre vonatkozó EU-s folyamatok és azok hazai vonatkozásainak rövid összefoglaló jellegű bemutatása és javaslattétel az önkormányzati szintű megvalósításra.

1. Helyzetfelmérés

Zalalövő Város Önkormányzatának képviselőtestülete a 2009. április 21-ei ülésén az 53/2009. (VI.21.) számú határozatával fogadta el Közbeszerzési Szabályzatát a közpénzek ésszerű felhasználása, átláthatóságának és széles körű nyilvános ellenőrizhetőségének megteremtése, továbbá a közbeszerzések során a verseny tisztaságának biztosítása érdekében, figyelemmel a Közbeszerzésekről szóló – többször módosított – 2003. évi CXXIX. Törvényben előírtakra.

A szabályzat 17 fejezeten keresztül taglalja az önkormányzat, illetve az általa alapított „önálló és részben önálló” költségvetési intézmények közbeszerzési rendjét.

A szabályzat 1. fejezete általános rendelkezéseket tartalmaz, míg a 2. fejezet az értelmező rendelkezéseket foglalja magában (közbeszerzés; ajánlatkérő; ajánlattevő; részvételre jelentkező; kötelezettségvállaló; közbeszerzési eljárás megindítására jogosult szervezet; hirdetmény, dokumentáció), meghatározza továbbá, hogy ki tekintendő a közbeszerzési eljárás előkészítésében, lebonyolításában a feladat ellátásához szükséges megfelelő szakértelemmel rendelkező személynek, valamint, egyéb fogalom-meghatározások vonatkozásában vissza utal a Kbt. 4. §-ára.

A 3. fejezet a Szabályzat hatályáról rendelkezik, a 4. fejezet ugyanakkor a közbeszerzés megindítása előtt előzetesen vizsgálandó kérdéseket taglalja. A „közbeszerzések csoportosításáról” az 5. fejezetben találhatóak meg a vonatkozó szabályok, külön pontban

kiemelve a tervpályázati eljárás szükségessége esetén követendő rendet. A 6. fejezet a beszerzés értékének meghatározásával kapcsolatos elírásokat taglalja.

A 7. fejezet a közbeszerzési terv készítésének részletes szabályaival foglalkozik (részletezve az önkormányzati, polgármesteri hivatali, illetve a részben önálló költségvetési szervek esetében történő beszerzéseket. Meghatározza a terv készítőjét, a terv tartalmát, az összeállításhoz szükséges igények bejelentésének szabályait, különös tekintettel az igény tartalmára. A közbeszerzési terv készítésével megbízott személy feladatait a terv elkészítése során, illetve azt követően.

Ezen fejezet is foglalkozik a közbeszerzés tárgyának, értékének meghatározásával, utalva a Kbt-ben szabályozott elvekre, tilalmakra. Taxatív felsorolja mit kell tartalmaznia a közbeszerzési tervnek. Illetve részletszabályt tartalmaz a közbeszerzési terv elkészítése előtt indított közbeszerzési eljárás kapcsán is.

A 8. fejezet 1-2. pontja – a törvénnyel összhangban – az éves statisztikai összegzésről rendelkezik – lényegében a törvényi előírások „megismétlésével”.

A 8.3. pont ugyanakkor már eljárási szabályokat tartalmaz az eljárási cselekmények, az értékelés során hozott döntések és a szerződések megkötése tekintetében. A 8.4. pont pedig a beszerzési eljárás lebonyolításának szabályairól szóló rendelkezéseket foglalja össze.

A 9. fejezet „A közbeszerzési eljárás általános szabályai” címet viseli, lényegében fogalom meghatározásokat tartalmaz.

A 10. fejezet részletesen tartalmazza a szabályzatban meghatározott célok érvényesülésének biztosítására, valamint a közbeszerzési eljárás előkészítésére, lefolytatására, az ajánlatok elbírálására létrehozandó bíráló bizottság megnevezésére, tagjainak megbízására, a bizottság összetételére, létszámára, kötelező tagjaira, elnökének, tagjainak meghatározására, eljárásukra, felelősségükre, megbízásukra vonatkozó szabályokat. Részleteiben szabályozza a bírálóbizottság határozatképességére vonatkozó szabályokat, a döntéshozatal szabályait. Rögzíti, hogy az ülésről és döntésekről jegyzőkönyvet kell készíteni.

A 10.10 pont „A felelősség csak felróhatóságon alapulhat és amennyiben megállapítható, hogy a felelős természetes személy a bizottság valamely résztvevője, az ajánlatkérő a Közbeszerzési Döntőbizottság által kiszabott bírság megfizetését átvállalja. A közbeszerzési eljárások esetén alkalmazandó belső felelősségi rendet, az **utasítás melléklete** tartalmazza.”.

A 10.11 pont rendelkezik a tagok esetleges összeférhetetlensége kérdésben teendő nyilatkozattételi kötelezettségről.

A 11. fejezet a bíráló bizottság – ezen belül az elnök – feladatait tartalmazza kellő részletességgel szabályozva.

A 12. fejezet a döntéshozatal szabályait, a 13. fejezet pedig az eredményhirdetéssel kapcsolatos rendelkezéseket, míg a 14. fejezet a szerződéskötés – elsősorban annak aláírása – szabályait rendezi.

A 15. fejezet rendelkezései – melyek a közbeszerzési eljárások alapján megkötött szerződések módosítására és teljesítésére, illetve a jogorvoslat szabályairól szólnak – lényegében a Kbt. ezzel kapcsolatos rendelkezéseire utalnak vissza.

A 16. fejezet pedig a közbeszerzések ellenőrzéséről rendelkezik. Itt található rendelkezés az eljárás előkészítése, lebonyolítása során keletkezett dokumentumok ügyirat-kezelési szabályaira vonatkozóan is

A 17. fejezet a hatályba lépésről, illetve a korábbi szabályzat hatályon kívül helyezéséről szól.

A szabályzat 1. számú melléklete a Megbízólevél, míg az 1. számú függeléke a közbeszerzési értékhatárokat tartalmazza, melynek folyamatos aktualizálása indokolt.

A szabályzat 2. számú függeléke a kapcsolódó jogszabályok gyűjteménye, ennek folyamatos figyelemmel kísérése szintén elengedhetetlen.

A rendelkezésre bocsátott munkaköri leírás (titkársági ügyintéző) teljes egészében megfelel a jogszabályi előírásoknak. Precízen, pontosan tartalmazza a köztisztviselő által ellátandó feladatokat, mely magában foglalja a közbeszerzésekkel kapcsolatos tennivalókat is, úgymint:

- Közbeszerzési tanácsadóval kapcsolattartás, teljes felelősséggel tartozik, hogy a közbeszerzési eljárások előírt dokumentációs anyagai jogszabályoknak megfelelő tartalommal, határidőre elkészüljenek, s a hivatalban rendelkezésre álljanak, továbbá tárolásukat biztosítja.
- Közbeszerzési terv határidőre történő elkészítéséről gondoskodik. Az intézményvezetők figyelmét felhívja a közbeszerzési terv készítésére.
- Feladata a közbeszerzési eljárásoknál jogszabályban előírt határidőre jelentés elkészítése – szükség esetén tanácsadóval együttműködve – .

Össességében az önkormányzat közbeszerzési szabályzata tematikájában követi a Kbt. felépítését. A helyi sajátosságok figyelembe vételével tartalmazza a Kbt. 6. § (1)-(2) bekezdéseinek megfelelő rendelkezéseket. A törvénnyel ellentétes szabályozást nem tartalmaz. A munkaköri leírás, mint az már említésre került - az ellátandó feladatok rögzítése szempontjából – kifogástalan.

A fentiek alapján a Polgármesteri Hivatalban fellelhető szabályozás és alkalmazott munkaszervezési megoldás összességében a jelenlegi tartalmával és formájában is minden tekintetben pozitívan értékelhető.

2. Zöld közbeszerzés

2.1. Az európai uniós és hazai „szabályozás” általában

Napjaink egyre gyakrabban előtérbe kerülő kérdése, nemzeti és nemzetközi szinten is megoldásra váró problémája a környezetszennyezés, illetőleg a jelenség negatív hatásainak csökkentése, kiküszöbölése. Azt tapasztalhatjuk, hogy az egyre gyorsuló ütemű és egyre nagyobb mértékű fogyasztói igényeket kielégíteni törekvő termelés – a jövő generációinak létét is fenyegető módon – a Föld természeti erőforrásainak túlzott kiaknázásához és egyre veszélyesebb mértékű környezetszennyezéshez vezet. Ma már egyértelmű azonban az is, hogy a környezetszennyezés nem csak a gyártók, termelők hibája, a „fenntartható fejlődés” céljának elérése legalább annyira a fogyasztók felelőssége is. A környezetbarát termékek megjelenésével a fogyasztók korábbi passzív szerepe aktívvá vált. A „zöld” termék választásával a vásárló egyrészt erősíti az adott termék gyártóját, másrészt innovációra kényszeríti a versenyben alulmaradt, kevésbé környezettudatos termelőt. Kulcsfontosságú szerep hárul tehát a fogyasztókra, a fogyasztói szokások megváltoztatására annak tudatosításával, hogy környezetünkért mindannyian felelősek vagyunk.

Tekintettel arra, hogy a közigazgatási szervek Európában fontos fogyasztói tényezők, a vásárlói szokások megváltoztatása első lépésben a környezettudatos közbeszerzés elterjedését jelentheti. A zöld beszerzés - nemzetközileg elfogadott definíció szerint - azt jelenti, hogy minden beszerzésekkel, szerződéskötésekkel kapcsolatos döntés, az ár és a minőség mellett, környezetvédelmi kritériumok figyelembe vételével születik. A zöld beszerzés szerepe – mindamelllett, hogy közvetlenül is elősegíti a környezet védelmét – egyrésztől példát mutatni a háztartásoknak, másrésztől befolyásolni a piac gyártói, termelői oldalát. A környezettudatos közbeszerzési politikai célok kitűzésével ui. a fogyasztói oldalon jelentős piaci részesedést megtestesítő közszféra szervei erős keresletet indukálva a környezetbarát termékek és szolgáltatások piacán, a kínálati oldal szereplőit zöld technológiák bevezetésére, alkalmazására ösztönzik, kényszerítik.

A közszféra szereplőinek ezen példamutató, ösztönző, ugyanakkor a környezet védelmére közvetlenül is jelentős hatással bíró szerepének lehetőségét, előnyeit az EU szakértői már

korán helyesen ismerték fel. A fenntartható fejlődésnek az Európai Unióról szóló szerződésbe (1997) foglalását követően, az ennek megvalósítását célzó folyamatoknak minden esetben egyik kulcsfogalma lett a közszféra beszerzéseinek környezetbaráttá tétele. Ez a cél szerepel az ENSZ Fenntartható Fejlődés Bizottságának programjában, és ezt tartalmazza az OECD tanácsának 1996 februári ajánlása (Recommendation on Improving the Environmental Performance of Government) is. Ennek fényében az OECD Környezetvédelmi Igazgatósága 1997 februárjában széleskörű nemzetközi konferenciát is szervezett a zöld beszerzésről. Ezzel párhuzamosan az önkormányzatok szintjén is megjelent a kérdés komplex kezelése és az 1994-ben elfogadott Aalborg Charter ilyen irányú törekvéseit az ICLEI (International Council for Local Environmental Initiatives) Európai Titkársága EcoProcura című programja keretében koordinálja. Hasonló célok megjelentek az EU környezetvédelmi akcióprogramjaiban, ill. napjainkra a környezetbarát beszerzés megvalósításának célja bekerült már a legtöbb európai ország – köztük hazánk - környezetvédelmi programjába is. Fontos mérföldkő az Európai Bizottságnak a közbeszerzés tárgyában alkalmazandó közösségi joggal, valamint a környezetvédelmi megfontolásoknak a közbeszerzésbe történő integrálásával kapcsolatban tett értelmező közleménye, valamint az Európai Parlament és a Tanács 2004 márciusában elfogadott két közbeszerzési irányelve (2004/18/EK és 2004/17/EK)

A zöld beszerzés megvalósításának alapvető feltétele, hogy a környezetvédelemre és a közbeszerzésekre vonatkozó jogszabályok a környezetbarát beszerzéshez pozitívan viszonyuljanak. A magyarországi helyzet ebből a szempontból kedvezőnek nevezhető. Hazánkban jelenleg a közbeszerzési törvény és a versenyjog határozzák meg a beszerzési folyamat feltételeit. A közbeszerzésekről szóló 2003. évi CXXIX. törvény (Kbt.) elsődleges célja ugyan a költségvetési források hatékony és átlátható felhasználásának valamint a beszerzési folyamat során az egyenlő versenyfeltételek biztosításának előmozdítása, azonban a jogszabály 2005. évi átfogó módosítása már átültette a 2004/18/EK és a 2004/17/EK irányelvek környezetvédelmi szempontok érvényesítését lehetővé tevő szabályait. A hatályos Kbt. így az uniós irányelvekkel összhangban a közbeszerzési eljárások több elemében is teret enged a környezetvédelmi megfontolásoknak:

- a beszerzés tárgya, a közbeszerzési műszaki leírás meghatározásakor – a teljesítményi, ill. funkcionális követelmények keretében van lehetőség környezetvédelmi jellemzők

megállapítására (hivatkozhat az ajánlattevő európai, nemzeti, illetőleg nemzetközi ökocímkekre is),

- az alkalmassági feltételek között – műszaki, illetőleg szakmai alkalmasság igazolható azoknak a környezetvédelmi intézkedéseknek a leírásával, amelyeket az ajánlattevő a teljesítés során alkalmazni tud és/vagy előírható valamely környezetvédelmi vezetési rendszernek való megfelelés tanúsítása,
- a bírálati szempontok körében – az összességében legelőnyösebb ajánlat kiválasztási szempontja esetében a részszempontok között környezetvédelmi tulajdonságok is megadhatóak, amiknek minden esetben mennyiségi vagy más módon értékelhető tényezőként kell alapulniuk,
- a szerződés teljesítése feltételeinek meghatározása során – környezetvédelmi szempontok a szerződéses feltételek körében is csak akkor rögzíthetők, ha a feltételeket már az ajánlati felhívásban közzétették.

2.2. A zöld beszerzés önkormányzati szintű megvalósítási folyamata

A környezetbarát beszerzés megvalósításához első lépésben elengedhetetlenül szükséges megvizsgálni az önkormányzat beszerzési tevékenységét. Az átfogó felmérésnek egyrészt tényszerűen kell megvizsgálnia az ilyen irányú tevékenységeket, másrészt értékelnie, elemeznie kell az adott helyzetet. Ennek az ún. status quo felmérésnek tehát tartalmaznia kell a helyi jogszabályi háttér vizsgálatát, a beszerzések szervezeti kereteinek, valamint annak a megállapítását, hogy a meglévő struktúrába integrálhatók-e a környezeti szempontok, ki kell terjednie a beszerzésre kerülő termékek, szolgáltatások csoportjaira és ezek környezeti hatásaira, vizsgálnia kell a pénzügyi vonatkozásokat, valamint részletesen fel kell mérnie a környezetbarát beszerzés megvalósításának esetleges objektív (pl. szervezeti, jogszabályi, pénzügyi problémák, szakemberhiány, információhiány stb.) és szubjektív (előítéletek, meglévő negatív tapasztalatok stb.) akadályait, illetve javaslatokat kell kidolgozni ezek felszámolására. A helyzetjelentésnek mindezek alapján javaslatokat kell megfogalmaznia, hogy milyen irányba és hogyan érdemes továbblépni a környezetbarát beszerzés megvalósításának folyamatában.

A zöld beszerzés megvalósításához szükséges, az önkormányzat status quo elemzésének céljából készített önvizsgálata mintájára elvégzett felmérés eredményeként Zalalövő Város

Önkormányzatának a környezetbarát beszerzések elérése érdekében az alábbi intézkedéseket kellene megtennie.

Az állami szintű általános pozitív hozzáállás mellett, konkrétumokat megfogalmazó helyi politikai támogatásra is szükség van egy környezetbarát beszerzési politika megvalósításához. Az önkormányzati testület részéről szükség van tehát egy **környezetbarát beszerzési politika elfogadására**. Ez a zöld beszerzés melletti elvi állásfoglaláson kívül, a status quo felmérésen alapuló, pontosan meghatározott célokat és feladatokat is kell tartalmazzon, illetve felhatalmazást kell adjon az illetékeseknek a szükséges intézkedések végrehajtásához. Ez alapján kerülhet sor a vonatkozó önkormányzati rendeletek módosítására, az elkerülhetetlen intézményi-adminisztratív változások megvalósításra, illetve a környezetbarát beszerzés tényleges megindítására. A kidolgozásra kerülő politikában célként, százalékos arányban az is meghatározható lenne, hogy az önkormányzati beszerzéseknél milyen arányban kiemelt cél a környezetvédelmi szempontok hangsúlyos figyelembevétele.

Ezt követően kerülhet sor a beszerzési politikának megfelelően, az abban meghatározott általános érvényű **zöld beszerzési célkitűzéseknek a Közbeszerzési Szabályzatban történő rögzítése**. E tekintetben a szabályzat nem annyira konkrétumokat, mint inkább az egész beszerzést átható, általános érvényű zöld beszerzési alapelveket kell tartalmazzon. Indokoltnak tartjuk itt a Szabályzat „Általános rendelkezések” c. 1. pontját követően egy új ponttal történő kiegészítését, mely „A szabályzat célja” címet viselné, és amelyben deklarálható lehetne, hogy a beszerző a beszerzési folyamat minden szakaszában figyelembe veszi a környezetvédelem szempontjait és a beszerzésre kerülő termékek és szolgáltatások életciklusa során a környezetre a lehető legkisebb hatást gyakorló megoldások keresésével és előnyben részesítésével ösztönzi a környezetbarát technológiák terjedését és a környezetbarát termékek előállítását.

Megfontolandó egy **Közbeszerzés Adatgyűjtő Program kidolgozása** a hatékony információgyűjtés, -átadás és felhasználás érdekében.

Nemzetközi felmérések sora és a hazai tapasztalatok egyaránt bizonyítják, hogy a környezetbarát beszerzés megvalósításának legfőbb akadálya az információhiány. Ezt az érintettek előzetes véleménye és a gyakorlati megvalósítás során felmerülő gondok egyaránt alátámasztják. Információhiányon több, önmagában is összetett probléma értendő:

- jelentős probléma az önkormányzaton belüli információgyűjtés és -áramlás elégtelen vagy egyszerűen csak rosszul strukturált mivolta,
- a beszerzők, de még a környezetvédelmi szakemberek számára is komoly problémát jelent olyan információkhoz való hozzájutás, amelyek alapján biztosan dönthetnek arról, hogy egy termék környezetbarát-e vagy sem,
- nem jut el elegendő információ a döntéshozókhoz a piaci helyzetről, a piacon fellelhető környezetbarát termékekről.

Mindezen problémák feloldása érdekében a folyamatos információgyűjtésnek több irányba kell folynia. Az önkormányzat belső nyilvántartási rendszerét a zöld beszerzés szempontjai szerint kell átalakítani. Emellett komoly feladat hárul a környezetvédelmi szakemberekre a piacra vonatkozó információk gyűjtése kérdésében. Szintén fontos a hazai és nemzetközi tapasztalatok, „követendő példák” (Best Practises) gyűjtése, a meglévő ilyen típusú adatbázisok figyelemmel kísérése. Az információk gyűjtése mellett pedig legalább olyan hangsúlyosan kell szerepeljen a program elemeként a megszerzett adatok megfelelő rendszerezése és terjesztése, tágabb értelemben az önkormányzat összes alkalmazottja, a lakosság felé, szűkebb értelemben a környezetbarát beszerzés megvalósításában résztvevők (környezetvédelmi, beszerzési, pénzügyi illetékesek) felé. Nem kevésbé fontos a megszerzett információk átadása az együttműködő önkormányzatoknak, és egyéb szervezeteknek is.

A beszerzések, és így a környezetbarát beszerzések szempontjából is alapvető kérdés, hogy az adott önkormányzatnál milyen **szervezeti keretek** között folynak az ilyen irányú tevékenységek.

Nemzetközi szinten alapvetően két beszerzési „rendszerrel” beszélnek, a centralizáltról és a decentralizáltról. Előbbi esetben egy csoport vagy osztály felel az önkormányzat összes beszerzéséért, utóbbinál viszont az egyes szervezeti egységek (osztályok) felelnek a saját beszerzéseikért.

Hazánkban a gyakorlatban egy vegyes rendszer jellemzi az önkormányzatokat, ami a közbeszerzési döntéshozatal tekintetében a vizsgált zalalövői szervezet esetben is igaz, attól függően, hogy az önkormányzat saját, illetőleg a hivatal, vagy pedig a fenntartott intézmények beszerzéseiről van szó.

Általános tapasztalat szerint a környezetbarát beszerzés kialakítása során nem feltétlenül szükséges a kialakult, működő beszerzési struktúrák átalakítása. Centralizált és decentralizált rendszerre egyaránt vannak jól bevált példák. Ráadásul a nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy bizonyos termékek beszerzésénél a centralizált, másikenél a decentralizált rendszer tekinthető szerencsés struktúrának. Ugyanez igaz a település adminisztrációjának nagysága szerint is. Egy kisváros beszerzéseit általában könnyebb és valószínűleg szerencsésebb is centralizálni, mint egy megyei jogú városét. Ugyanakkor tény az is, hogy centralizált rendszer esetében egyszerűbb a koordinálás, kevesebb munkatárs képzése szükséges, eleve adott a kapcsolat a beszerzők között, ráadásul a beszerzett nagyobb mennyiségek miatt kedvezőbb ár érhető el. A decentralizált rendszer előnye mindezekkel szemben az, hogy a beszerző pontosabban ismeri a kielégítendő igényeket, könnyebben alkalmazkodik a feltételekhez.

Mindezekre tekintettel a beszerzések vonatkozásában nem szükséges szervezeti módosítás eszközlése, a szabályzat szerinti struktúra továbbvitelével a környezetvédelmi szempontokat érvényesítő beszerzések is hatékonyan működtethetők.

A környezetbarát beszerzés **személyi feltételeinek biztosítása** kérdésében első lépésként meg kell határozni, hogy melyik szervezeti egység feladata lesz a zöld beszerzés koordinálása. Javasolható a jelenlegi feltételek megtartásának szorgalmazása, azzal, hogy a hivatali titkárság közbeszerzési referensi feladatokat ellátó köztisztviselője mellett a jövőben indokolt lenne a közreműködő egyéb szervezeti egységekben, illetőleg az önkormányzat által fenntartott intézményekben ún. kapcsolattartó személyek kijelölésére. Miután pedig egyértelművé vált, hogy kik lesznek a zöld beszerzés megvalósítását célzó folyamat irányítói, közreműködői, gondoskodni kell az adott szakemberek alapos felkészítéséről. Ez egy speciális képzést jelentene, ahol a környezetbarát beszerzés elméleti és gyakorlati oldalát egyaránt elsajátíthatják a résztvevők.

Az eddig ismertetett lépések megvalósítása után indulhat meg a tényleges környezetbarát beszerzés, azaz ettől az időponttól kezdve az ajánlatkérés és kiválasztás (bírálat) folyamatát környezetvédelmi szempontok alapján kell lebonyolítani az önkormányzatnál.

A gyakorlati megvalósítást első körben a többérté helyi önkormányzati, illetőleg önkormányzatokhoz kapcsolódó beszerzések skáláján szereplő beszerzések közül a

polgármesteri hivatal vásárlásainál ajánlott kezdeni. Általános érvénnyel megállapítható ui., hogy az önkormányzati beszerzések alapvetően három csoportba sorolhatók.

1. A polgármesteri hivatal működéséhez kapcsolódó beszerzések.
2. Az önkormányzat felügyelete alá tartozó intézmények beszerzései.
3. A részben vagy egészében önkormányzati tulajdonú vállalatok beszerzései.

Amíg az első csoportba tartozó beszerzések feltételeit kizárólagosan az önkormányzat határozza meg, az intézmények (oktatási, szociális, egészségügyi, sport stb.) és a gazdasági társaságok esetében a polgármesteri hivataloknak általában már csak közvetett befolyása érvényesül, azaz a döntést az intézmény vagy a gazdasági társaság vezetősége hozza meg, melyhez bizonyos esetekben (értékhatar, adott termék stb.) az önkormányzat beleegyezése is szükséges.

Ezzel indokolható, hogy érdemes az első „mintaprojekteket” a fenti első csoportba tartozó beszerzések körében lefolytatni, és az így nyert tapasztalatokat az egyéb beszerzések során a későbbiekben kamatoztatni.

Figyelemmel azonban arra a vizsgált önkormányzati sajátosságra, hogy a fenntartott intézmények nagy százaléka oktatási-nevelési intézmény, indokolt lehet mégis ezek bizonyos minta-beszerzésekbe történő bevonása már a kezdeti gyakorlati megvalósítási folyamat során is. Általános pozitív tapasztalat ui., hogy ezen intézmények legtöbbszörében már felismerték a környezeti nevelés fontosságát és így szívesen együttműködnek ilyen típusú programokban, illetőleg a kellőképpen népszerűsített környezetbarát beszerzés növelheti az oktatási intézmény tanulóinak környezeti tudatosságát.

A környezetbarát beszerzés megvalósítására nincs egy konkrét, mindenkinek ajánlható minta. A folyamatban élen járó önkormányzatok is általában a helyi feltételeknek megfelelően alakították ki saját rendszerüket. A kiindulási pontokat tehát minden esetben az adott önkormányzatra szabva kell megkeresni és a gyakorlati megvalósítást ezekhez illesztve, kell elkezdeni. Mindenképpen lefektethető azonban néhány olyan általános érvényű alapelv, amelyek elengedhetetlen részei a gyakorlati megvalósítást sikeresen támogató környezetbarát beszerzési politikának:

- Amennyiben létezik az adott termék vagy szolgáltatás környezetbarát termék minősítéssel rendelkező alternatívája (akár a magyar, akár valamelyik hiteles külföldi rendszer), azt a beszerzésekben feltétlenül előnyben kell részesíteni.
- Általános elvárás, hogy a termékek minél nagyobb arányban tartalmazzanak újrahasznosított anyagokat és konstrukciójukból adódóan minél könnyebben újrahasznosíthatóak, legyenek.
- Általános alapelv az egészségre és a környezetre ártalmas veszélyes anyagok kerülése.
- Az elektromos áramot használó gépek, eszközök és berendezések beszerzésénél általános alapelv a minimális energiafogyasztás.
- Építési beruházásoknál és felújításoknál általános alapelv a víz- és energiatakarékos megoldások előnyben részesítése.

Közbeszerzési eljárások során általános alapelveként kell érvényesülni, hogy az elbírálás során a legalacsonyabb összegű ellenszolgáltatás elve helyett az összességében legelőnyösebb ajánlat elve érvényesülni.

A fentiek értelmében – addig is, amíg a környezetbarát beszerzési politika elfogadására, kidolgozására nem kerül sor, a jelenlegi szabályzat – amely mint említésre került tartalmilag és formailag egyaránt pozitívan értékelhető – a következő tartalmú módosítása javasolható:

2.3. Határozati javaslat

Zalalövő Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2009. április 21-én megtartott ülésén az 53/2009.(IV.21.) számú határozatával elfogadott Közbeszerzési Szabályzatot az alábbiak szerint módosítja, illetőleg egészíti ki:

A szabályzat Általános rendelkezések c. 1. pontját követően egy új, az alábbi 2. ponttal bővül, és az azt követő pontok egyel nagyobb értékűre módosulnak:

1. Környezetbarát közbeszerzési célkitűzések

- 2.1. Zalalövő Város Önkormányzatának Képviselő-testülete és költségvetési szervei közbeszerzéseik során a beszerzési folyamat minden szakaszában fokozott figyelmet fordítanak a környezetvédelmi szempontokra. A beszerzésre kerülő termékek és szolgáltatások kiválasztása során a környezetre a lehető legkisebb hatást gyakorló megoldások keresésével és előnyben részesítésével ösztönzik a környezetbarát technológiák terjedését és a környezetbarát termékek előállítását.
- 2.2. Zalalövő Város Önkormányzatának Képviselő-testülete és költségvetési szervei beszerzéseik során feltétlenül előnyben részesítik a beszerezni kitűzött termék vagy szolgáltatás - akár a magyar, akár valamelyik hiteles külföldi rendszer által - környezetbarát termékminősítéssel ellátott alternatíváját.
- 2.3. A környezetbarát szempontú közbeszerzés általános érvényű alkalmazása mellett az alábbi körbe tartozó beszerzések esetén fokozottan érvényesítendőek a környezetbarát közbeszerzés követelményei:
 - élelmiszerek és élelmiszer alapanyagok beszerzése, illetőleg szolgáltatás megrendelése közétkeztetés számára
 - használati cikkek (papír, tisztító és takarítószer)
 - számítástechnikai és egyéb irodai berendezések
 - hűtéstechnológiai és jármű beszerzések.
- 2.4. A műszaki norma, illetőleg a teljesítményalapú követelmény előírások alkalmazásának

kérdésében – amennyiben jogszabály eltérően nem rendelkezik - alapvető rendező elv a beszerzés tárgya.

2.4.1. Egyedi gép, jármű, irodai berendezés beszerzése esetén a teljesítendő műszaki normákon alapuló előírásokat, követelményeket kell érvényesíteni.

2.4.2. Komplex rendszerek beszerzése, illetőleg szolgáltatások és beruházások esetében nem szükséges a műszaki normák és jellemzők pontos megjelölése, ebben az esetben a teljesítmény alapú meghatározást és követelményeket kell alkalmazni.

Határidő: azonnal

Felelős: Vertetics László polgármester
Gáspárné Tóth Zsuzsanna jegyző